

Indiase stichting 'bevrijdde' 15.000 werkende kinderen

Onderwijs tegen kinderarbeid

— Venkat Reddy (l.), coördinator, en Shantha Sinha, drivende kracht achter de MV Foundation. Kinderarbeid is geen kwestie van geld, maar van mentaliteit.
Foto: GPO

Unicef, het kinderfonds van de VN, lanceerde gistermiddag een 'zes-stapenplan tegen kinderarbeid'.

Leidraad is de Rechten van het Kind, inmiddels door nagenoeg alle landen

geratificeerd. 1.

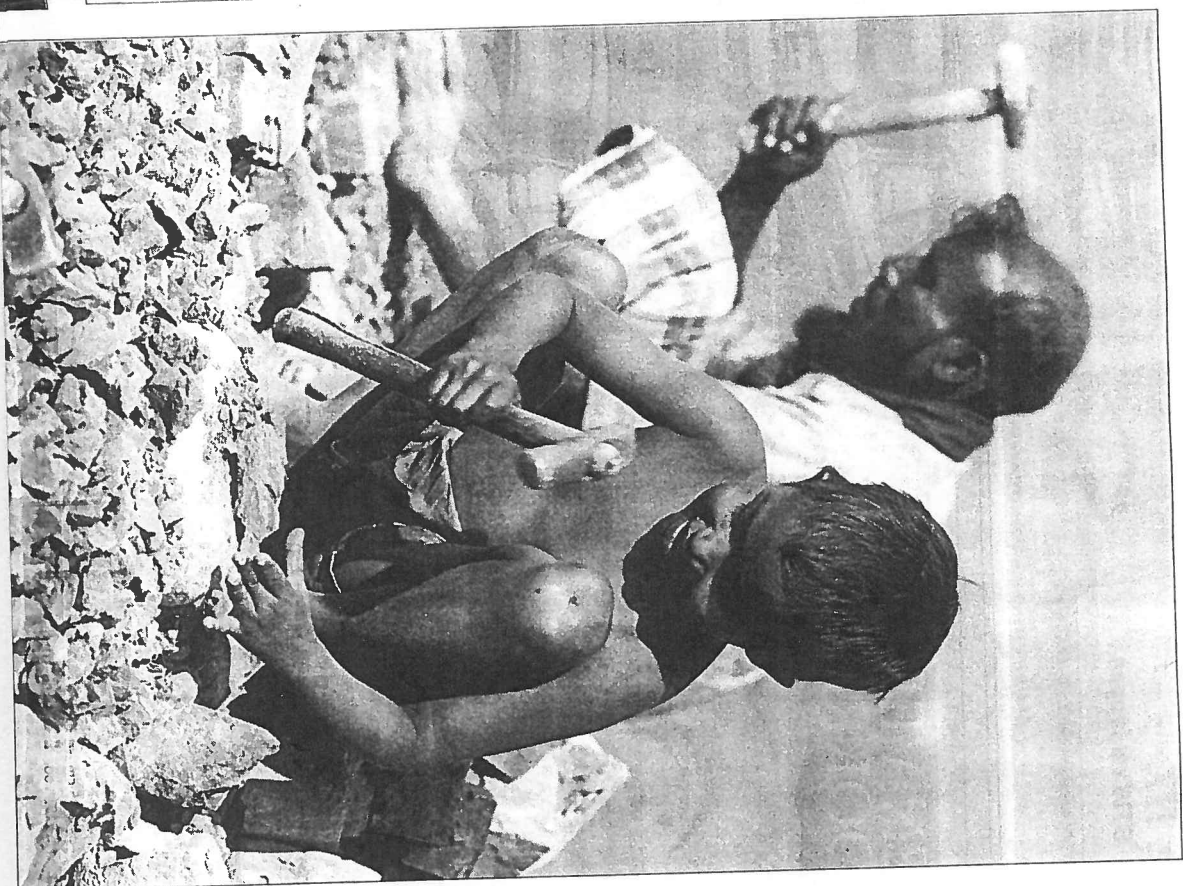
Extreme vormen van kinderarbeid moeten zo snel mogelijk worden uitgebannen; 2.

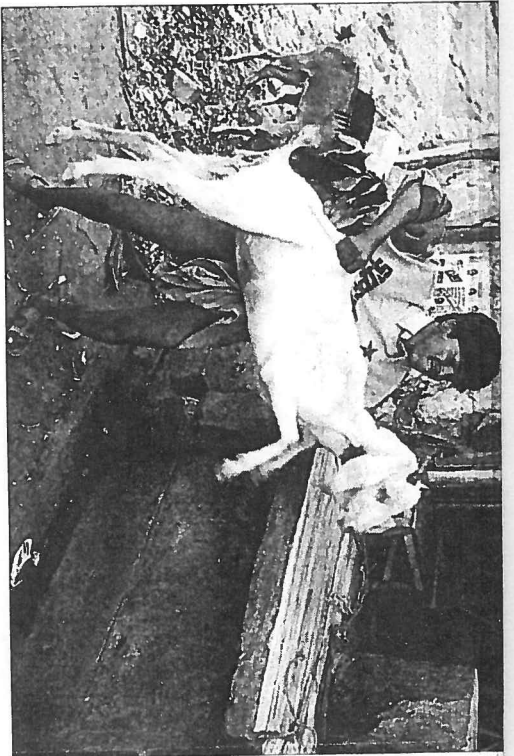
Verplicht en gratis onderwijs voor alle kinderen; 3. Beter

wetgeving en wettelijke

bescherming; 4. Verplichte geboorteregistratie van alle kinderen; 5. Onderzoek en uitwisseling van gegevens over kinderarbeid en 6. Het maken van (internationale) afspraken over gedragsscoodes en inkoopbeleid.

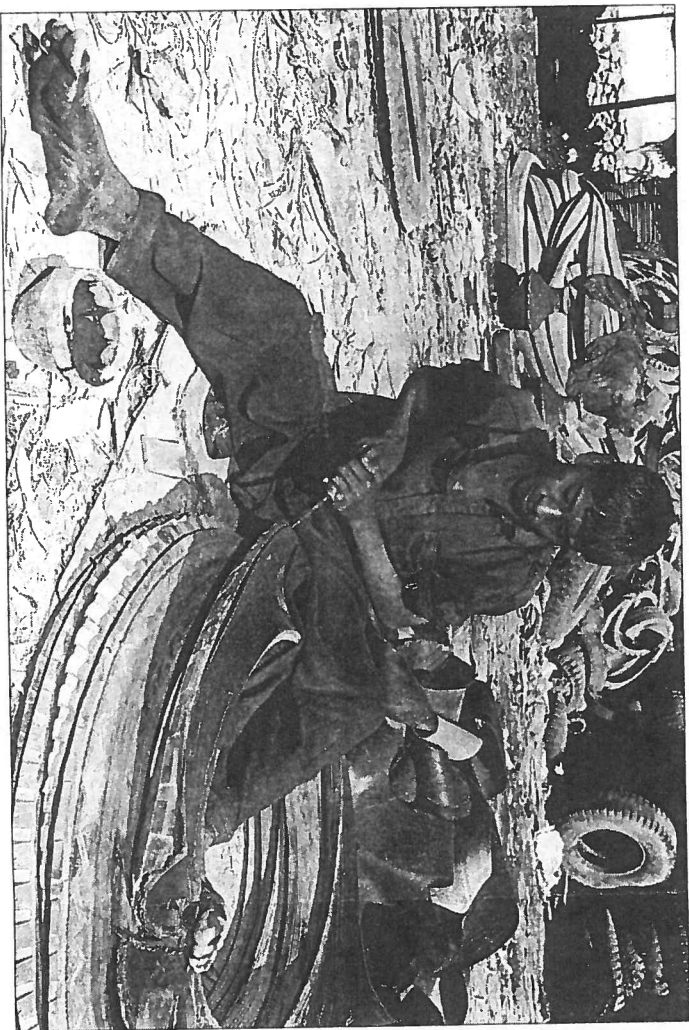
In het gepresenteerde jaarrapport rekent Unicef ook af met vier mythen: kinderarbeid komt niet uitsluitend voor in ontwikkelingslanden; armoede is niet de hoofdoorzaak; kinderarbeid komt niet uitsluitend voor in de exportindustrie en boycots of sancties alleen zijn onvoldoende.

— Prodeën, een 13-jarige hulp van een veerhandelaar uit Calcutta, worstelt om een geit in een slagvijl te tillen. Hij werkt twaalf uur per dag.

Foto Reuters

— Een Pakistaanse jongen van veertien jaar oud verdient ruim twee gulden per uur werken per dag. Hij snijdt autobanden aan repen. De stukken worden hergebruikt.

Foto Reuters

— Een meisje en haar vader uit Bangladesh staan langs de weg stenen kapot, die gebruikt worden voor bouwwerkzaamheden. De ouders verdienen niet genoeg om hun kinderen te onderhouden.

Foto Reuters

door Gerard Chel

DEN HAAG - Elk kind van 14 jaar of jonger hoort thuis in de schoolbanken. Zo niet, dan is er sprake van kinderarbeid. Elk kind heeft recht op onderwijs. „Dat inzet, is een kwestie van mentaliteit, niet van geld. Het gaat om gelijke kansen. Dat alleen kan de kloof overbruggen.”

Met dit simpele principe als uitgangspunt brakt de Indiese MV Foundation sinds 1991 de strijd aan tegen kinderarbeid. In deze vijf jaar zijn inmiddels 15.000 werkende kinderen bevestigd, de gevaarlijk of minder gevaarlijk werk deden in fabrieken of op het platteland. Dat lijkt heel wat, maar naar schatting gaan in India minimaal 100 miljoen kinderen school en dan is 15.000 de betekende druppel op de gloeiende plaat. Maar het weerhoudt de ruim 7000 vrijwilligers van de stichting er niet van dag-in, dag-uit ouders ervan te overtuigen hun kinderen naar school te sturen. „De enige uitweg uit de vicieuze cirkel.”

„Het is een kwestie van mentaliteit”, zegt Shantha Sinha, directrice van de organisatie. „Kortweg MV Foundation. „Kinderen moeten niet werken. Dat heeft niks met geld te maken. Je hoeft niet te moeten uitleggen dat je kinderen niet exploiteert. Kinderen zijn geen voorwerp.” Daarom ook, zegt zij, is het een fabeltje dat kinderarbeid niet meer bestaat op het moment dat er geen armoede meer is. „Als een kind uit de allerarmste klasse naar school kan gaan, moet dat ook voor werkende kinderen kunnen. Ouders hebben het geld dat hun kind verdient niet nodig om in leven te blijven.”

Verbod

Samen met coördinator Venkat Reddy arriveerde Shantha Sinha dinsdag in ons land voor een kort bezoek op uitnodiging van de Landelijke Indische Werkgroep. Samen van Westerse landen is onontbeerlijk in de strijd tegen kinderarbeid. Maar daarbij denkt ze niet alleen aan het afschaffen van een wereldwijd verbod op kinderarbeid of het slechts kopen van producten waarvan zeker is dat ze niet door kinderen zijn gemaakt (zoals het Rugsmarkteermerk bij tapyten), maar bovenal aan het steunen

van onderwijsprojecten.

„Een verbod op kinderarbeid alleen is niet voldoende. Je moet het omarmen: een kind hoort op school. Dus moet je zorgen voor voldoende scholen, voldoende leermiddelen, voldoende onderwijzers. En daarmee kan het Westen ons helpen. Als we op ouders inspreken dat ze hun kinderen naar school moeten sturen, moeten er natuurlijk wel scholen en onderwijzers zijn. In sommige streken waar wij werken, is het onderwijs slechts voor de helft van het aantal kinderen beschikbaar”, zegt Shantha Sinha.

Ze noemt andere factoren dan armoede die ertoe leiden dat ouders hun kinderen niet naar school sturen, maar laten werken. Behalve het ontbreken van onderwijsvoorzieningen noemt zij analfabetisme onder ouders, dan wel laag geschoolde ouders. „Zij hebben geen enkel idee wat erbij komt kijken als een kind naar school gaat. Er is geen schooltraditie, er is geen cultuur van het naar school gaan, huiswerk maken. Deze ouders hebben heel erg veel ondersteuning nodig.”

Makkelijker

„Verder zien wij dat veel ouders, vooral uit de werkende klasse, het makkelijker vinden met hun baas te onderhandelen over hun kind, dan met een onderwijzer. Bij het eerste weten ze waar ze aan toe zijn, ze kunnen het overzien, hebben er zelf ervaring mee. Bij het tweede komt er zoveel op ze af. Allerlei formaliteiten en procedures, dat vinden ze te lastig. Medewerkers van de MV Foundation fungeren dan ook vaak als tussenpersoon. Helpen bij het invullen van de formulieren en soms treden ze als pleegouder op. Daarnaast organiseert de stichting cursussen en uitstapjes om de zomerkampen om de overgang tussen werken en schoolgang te vergemakkelijken. Meestal geven ouders hun aanvankelijk verzet op, zeker als

hun zoon of dochter zelf enthousiast wordt. Soms besluit een kind van huis weg te lopen. In die gevallen zorgt MV Foundation voor opvang.

Gelijke kansen

Beter en voor iedereen beschikbaar onderwijs zet de MAV Foundation ook als belangrijk middel de kloof tussen arm en rijk te versmalen. „De school is niet alleen een instelling waar je iets leert, het is ook een instituut, eigentlijk het enige, dat iedereen gelijke kansen biedt, dat tot meer gelijkheid leidt. Een eerste, belangrijke stap.”

Shantha Sinha wil niet bepaalde industriën waar kinderen gevaarlijk werk verrichten in het bijzonder aan de schandpaal nagelen. „Die discussie is voor ons niet zinnig. Kijk, elke vorm van fysiek of geestelijk geweld tegen kinderen is onaanvaardbaar. Elk kind moet de gelegenheid krijgen zichzelf te kunnen ontwikkelen.”

De Indiese regering doet inmiddels zelf ook veel om het onderwijs aan kinderen te stimuleren. Er is geld beschikbaar om kinderen een voorbeeldige industriële (glas, yuurwerk, juweliers) te helpen, geld voor schoolmeubelen, geld voor vertegenwoordigers van de grammas. Ook via wetelijke maatregelen wordt kinderarbeid tegengegaan. Vasteland van de Leerplichtwet tot het minimumloon en een strengere aanpak van de ondernemers die geldschakels in dienst hebben. Jonge kinderen die nagenoeg gratis werkdagen van ten uur of langer maken om daarmee een schuld van vader bij zijn baas af te lossen. „Ook dat is ook een kwestie van mentaliteit. Daar zit geen economisch argument achter. De tapyten worden echt niet duurdur als ze niet meer door kinderen worden gemaakt.”

Trots

„Wat we ook zien”, zegt mevrouw Sinha, „is dat ouders trots zijn op hun schoolgaand kind. Een zoon of dochter die meer kan dan werken lezen of schrijven. Het betekent niet alleen een verandering in het leven van het kind, ook hun eigen leven verandert erdoor. Het wordt zelfs een kwestie van status, aanzien. De vader is plotseling geen ouder meer van een werkend kind. En dan is hij wel bereid dingen opzij te zetten om boeken te kopen of een uniform.”